

Sanel Salkićić, profesor biologije - Magistarski rad

Fakultet/Akademija	PRIRODNO MATEMATIČKI FAKULTET
Tip Rada	Magistarski rad
Kandidat, zvanje	Sanel Salkićić, profesor biologije
Naziv Teme	MORFOLOŠKA DIFERENCIJACIJA POPULACIJA VRSTE (<i>Lissotriton vulgaris</i> Linnaeus, 1758) NA PROSTORU SJEVEROISTOČNE BOSNE
Rezime/Abstract	<p>Osnovna tema ovog istraživanja jeste morfološka diferencijacija populacija vrste <i>Lissotriton vulgaris</i> (Linnaeus, 1758) na području sjeveroistočne Bosne, pri čemu je obuhvaćeno šest istraživanih područja, i to područje Distrikta Brčko, te opština Gradačac, Živinice, Kalesija, Banovići i Lukavac. Ovdje ćemo odmah navesti da na istraživanom području opštine Lukavac prilikom izlaska na teren nisu pronađene jedinke navedene vrste, iako je očekivano njihovo prisustvo na istraživanom području. Razlog tome su i nedavne velike poplave koje su zadesile područje kompletnog Tuzlanskog kantona, kao i područje sjeveroistočne Bosne, tako da navedeno istraživano područje nije obuhvaćeno ovim istraživanjem. Na istraživanom području Brčko Distrikta, odnosno lokalitetima Brke i Broda, prikupljena je 31 jedinka, od čega 17 muških i 14 ženskih jedinki. Istraživano područje opštine Gradačac je obuhvatilo lokalitete Kerep i Ormanica sa ukupnim uzorkom od 32 jedinke, od toga 13 muških i 19 ženskih jedinki. Što se tiče istraživanog područja opštine Živinice ukupan broj ulovljenih jedinki je iznosio 31, od čega 17 muških i 14 ženskih jedinki, koje su na ovom istraživanom području lovljene na širem lokalitetu Sprečkog polja, Dubrava, sela Gračanice i izvorišta Toplica. Uzorak sa istraživanog područja opštine Kalesija je obuhvatao 33 jedinke, od čega 17 muških i 16 ženskih, a same jedinke su ulovljene na širem lokalitetu Sprečkog polja. Na istraživanom području opštine Banovići ukupno je pronađeno i ulovljeno 16 jedinki, od toga 9 ženki i 7 mužjaka i to u širem rejonu površinskog kopa Grivice te lokalitetu Muška voda koji teritorijalno pripada opštini Kladanj, ali graniči sa područjem opštine Banovići te je uvršten u podatke za opštinu Banovići. Sam rad na terenu je obavljen u periodu od marta do maja 2010. godine na područjima Distrikta Brčko, opštine Gradačac i lokaliteta Muška voda, te periodu od marta do maja 2014. godine na ostalim istraživanim područjima. Cjelokupni uzorak je sadržavao 143 jedinke od čega je 71 muških (♂♂) ili 49,65% i 72 ženskih (♀♀) ili 50,35%. Dalje su uzorkovane jedinke obrađene i konzervirane u 4% formalinu te prenesene u laboratoriju Prirodno - matematičkog fakulteta Univerziteta u Tuzli, gdje su taksonomski determinisane, pri čemu su mjerenjem utvrđene vrijednosti sljedećih morfometrijskih parametara: ukupna dužina tijela (L), standardna dužina tijela (SVL), težina tijela, dužina glave, širina glave, visina glave, kao i indeks tjelesne mase (Body Condition Indeks - BMI), Fultonov kondicijski faktor (K) i Ratio indeks pomoću kojih određujemo kondicijsko stanje, te robusnost jedinki u okviru populacija navedene vrste. Na osnovu vrijednosti navedenih morfometrijskih parametara utvrđenih mjerenjem i izračunavanjem, pristupilo se statističkoj obradi podataka, za koju je korišten statistički program SPSS. Statističkom analizom je izračunata aritmetička sredina, standardna devijacija, zatim je određena varijansa svakog analiziranog parametara te je izračunat koeficijent varijabilnosti. Utvrđivanje značajnosti razlika za navedene morfometrijske parametre između spolova u okviru samih istraživanih područja kao i razlika među spolovima u okviru cjelokupnog uzorka je izvršeno pomoću Kruskal - Wallis (ANOVA) testa izračunavanjem p - vrijednosti. Kad je riječ o normalnosti distribucije uzorka za svaki navedeni morfometrijski parametar je urađen Kolmogorov - Smirnov, te Shapiro - Wilk test normalnosti distribucije uzorka. Statistički utvrđeni podaci su analizirani i komparirani sa sličnim dostupnim literaturnim podacima. Dakle možemo rezimirati, da se ovim magistarskim radom nastojao steći uvid u morfološke karakteristike malog tritona <i>Lissotriton vulgaris</i> (Linnaeus, 1758) na području sjeveroistočne Bosne, a uspoređivanjem rezultata utvrdile su se razlike između jedinki i samih populacija istraživanih područja Distrikta Brčko, te opština Gradačac, Živinice, Kalesija, Banovići i Lukavac, te se pokušalo odgovoriti zašto se razlikuju i koji je stepen razlika između njih. Istraživanjem osnovnih morfometrijskih parametara utvrđene su razlike u morfološkim karakteristikama unutar vrste ovisno o spolu, te je dokazano da na istraživanim područjima dolazi do morfološke diferencijacije unutar populacija navedene vrste pri čemu su mužjaci uglavnom veći od ženki.</p>
Datum	29.05.2015
Predsjednik	Dr.sc. Edina Hajdarević, docent - Uža naučna oblast „Biosistematika i morfologija životinja“ Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Tuzli
Mentor	Dr.sc. Avdul Adrović, docent - Uža naučna oblast „Biosistematika i morfologija životinja“ Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Tuzli
Član komisije	Dr.sc. Isat Skenderović, docent - Uža naučna oblast " Biosistematika i morfologija životinja" Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Tuzli
Član komisije	-
Član komisije	-
Zamjenski član	Dr.sc. Elvira Hadžiahmetović Jurida, docent, uža naučna oblast „Ekologija biljaka i životinja“ Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Tuzli
Dodatni detalji i lokacija	Dana 29.05.2015. godine na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Tuzli
Završne Odredbe	Pristup javnosti je slobodan. Rad se može pogledati u Sekretarijatu fakulteta radnim danom od 08 do 14 sati.